

LÄRARRUMMET

LÄRARHANDLEDNING

PLANERA, HANTERA, VÄRDERA – FÖR EN HÅLLBAR UTVECKLING

Arbetet med temat Släng inte maten startar i elevernas egna tankar och funderingar om mat, hushållning och sopor. Lektionsmaterialet handlar om att upptäcka hur våra vanor och attityder påverkar individ, familj, samhälle och natur. Vilka aktiva val och handlingar kan vi göra för att bidra till en hållbar utveckling*? Hur såg det ut förr och hur kan det se ut i framtiden?

Genom att låta tanke, sinnesupplevelse och handling samverka vill vi skapa en fördjupad förståelse utifrån perspektivet hållbar utveckling. Praktisk klokskap kring vardagliga val, hanteringen av livsmedel, tillredning och matlagning ligger till grund för samtliga lektioner.

Materialet rymmer flera aspekter på hur våra vanor i hemmet påverkar såväl individens och familjens välbefinnande som samhället och naturen. Kunskaper som ger viktiga verktyg för att skapa en fungerande vardag och kunna göra medvetna val med hänsyn till hälsa, etik, ekonomi och miljö. Tonvikten i materialet är att utveckla elevens praktiska handlag och förmåga att planera och värdera val och handlingar utifrån perspektiven hushållning och hållbar utveckling.

Du får också tips på bra litteratur och användbara länkar.

SÅ HÄR KAN DU JOBBA MED MATERIALET

Du kan använda materialet på olika sätt. Det innehåller konkreta lektioner och övningar som är framtagna för ämnet hem- och konsumentkunskap i årskurs 4-6 i enlighet med kursplanen 2011. Materialet rymmer flera aspekter av ämnet, men inte alla.

Du kan också välja att arbeta med materialet som ett sammanhållande tema för att skapa en djupare förståelse av hållbar utveckling. Då kan t ex ämnena biologi, kemi och samhällskunskap involveras.

Om du väljer att följa lektionsplaneringen kan du välja att genomföra hela lektionen, komplettera med andra övningar eller bara använda enskilda moment.

LEKTIONSMATERIALET'S UPPLÄGG

I lektionerna ingår klickbara matmallar, attitydövningar och ett elevmaterial som du kan kopiera till eleverna. Vår tanke är att eleverna själva sätter samman materialet till små arbetshäften. Dessa arbetshäften följer eleverna under hela arbetet med Släng inte maten. Du kan också arbeta med övningarna utan elevmaterialet.

Materialet är uppbyggt kring tre lektioner:

SOPPAN: Sopa eller soppa? När blir maten skräp?

GRYTAN: Varför ska man inte slänga mat?

MACKAN: Vad är hållbart?

Varje del är disponerad som en 90-120-minuters lektion. Det går också bra att dela upp matlagning och uppföljning med teori och diskussion till två olika tillfällen. Del ett och två; SOPPAN och GRYTAN förutsätter att du har tillgång till undervisningskök. Del tre, MACKAN, kan genomföras i samverkan med fritids (ugn krävs). *Observera att materialet har många övningar, filmer och länkar som inte kräver tillgång till kök.*

Lektionerna är skapade för att kunna användas i årskurserna 4-6 och bygger på att läraren utnyttjar tid, lokaler och innehåll flexibelt och gärna i samverkan med andra ämnen.

Vill du använda materialet i de högre årskurserna kan såväl de praktiska momenten som laborationerna och värderingsövningarna anpassas och fördjupas utifrån de ökade kunskapskraven.

Varje lektion innehåller följande moment:

1. Start
2. Mål
3. Utmaning
4. Tänka
5. Agera
6. Bonus – om du hinner
7. Värdera

*Brundtland-kommissionens definition av hållbar utveckling: "... en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov".

LÄRARRUMMET

VAD SÄGER DEN NYA LÄROPLANEN 2011?

UR SKOLANS VÄRDEGRUND OCH UPPDRAG:

"I all undervisning är det angeläget att anlägga vissa övergripande perspektiv. Genom ett historiskt perspektiv kan eleverna utveckla förståelse för samtiden och en beredskap inför framtiden samt utveckla sin förmåga till dynamiskt tänkande.

Genom ett miljöperspektiv får de möjligheter att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.

Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet samt förbereda för ett samhälle med täta kontakter över kultur- och nationsgränser. Det internationella perspektivet innebär också att utveckla förståelse för den kulturella mångfalden inom landet.

Det etiska perspektivet är av betydelse för många av de frågor som tas upp i skolan. Perspektivet ska präglade skolans verksamhet för att ge grund för och främja elevernas ställningstaganden."

Miljöperspektiv och globala miljöfrågor är inskrivna i den nya läroplanen 2011 och är några av våra absolut viktigaste samhällsfrågor. Genom att utgå från Släng inte maten i ett ämnesövergripande temaarbete ges möjlighet till både konkreta, praktiska övningar och ett fördjupat ställningstagande.

UR KURSPLANEN 2011, HEM- OCH KONSUMENTKUNSKAP:

"Livet i hem och familj har en central betydelse för människan. Våra vanor i hemmet påverkar såväl individens och familjens välbefinnande som samhället och naturen. Kunskaper om konsumentfrågor och arbetet i hemmet ger människor viktiga verktyg för att skapa en fungerande vardag och kunna göra medvetna val som konsumenter med hänsyn till hälsa, ekonomi och miljö.

Genom undervisningen i ämnet hem- och konsumentkunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att:

- *Planera och tillaga mat och måltider för olika situationer och sammanhang*
- *Hantera och lösa praktiska situationer i hemmet*
- *Värdera val och handlingar i hemmet utifrån perspektivet hållbar utveckling."*

UR KURSPLANEN 2011, SAMHÄLLSKUNSKAP:

Eleven ska "uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv".

UR KURSPLANEN 2011, BIOLOGI:

"Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att använda och utveckla kunskaper och redskap för att formulera egna och granska andras argument i sammanhang där kunskaper i biologi har betydelse. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att hantera praktiska, etiska och estetiska valsituationer som rör hälsa, naturbruk och ekologisk hållbarhet."

UR KURSPLANEN 2011 KEMI:

"Naturvetenskapen har sitt ursprung i människans nyfikenhet och behov av att veta mer om sig själv och sin omvärld. Kunskaper i kemi har stor betydelse för samhällsutvecklingen inom så skilda områden som hälsa, resurshushållning, materialutveckling och miljöteknik. Med kunskaper om materiens uppbyggnad och oförstörbarhet får människor redskap för att kunna bidra till en hållbar utveckling."